

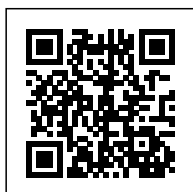

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

568/0

**Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb.,
o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských
zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících
s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících
zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění
pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: Dernerová A. a další
Doručeno poslancům: 22. srpna 2019 v 10:24

ZÁKON

ze dne2019,

kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

V zákoně č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 111/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 105/2011 Sb., zákona č. 346/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 201/2017 Sb., zákona č. 284/2018 Sb. a zákona č. 176/2019 Sb., se za § 21c vkládá nový § 21d, který včetně nadpisu zní:

„§ 21d

Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch se získává absolvováním

- a) akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie nebo akreditovaného magisterského studijního oboru speciální pedagogika, a akreditovaného programu celoživotního vzdělávání Speciálně pedagogické a psychosociální intervence u neurovývojových a behaviorálních poruch, a akreditovaného kvalifikačního kurzu terapeut neurovývojových a behaviorálních poruch, nebo
- b) akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie nebo akreditovaného magisterského studijního oboru speciální pedagogika, a akreditovaného kvalifikačního kurzu behaviorální analytik.

(2) Za výkon povolání terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch se považuje činnost v rámci preventivní, léčebné a rehabilitační péče v oboru terapie neurovývojových a behaviorálních poruch. Tyto činnosti provádí terapeut neurovývojových a behaviorálních poruch na základě indikace dětského a dorostového psychiatra, psychiatra nebo psychologa ve zdravotnictví způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.“

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Dosavadní právní úprava zákona o nelékařských zdravotnických povoláních obsahuje pro léčbu pacientů s poruchami autistického spektra (PAS), případně dalšími neurovývojovými a behaviorálními poruchami, výčet profesí nelékařských zdravotnických pracovníků (behaviorální analytik, asistent behaviorálního analytika, behaviorální technik) používajících pouze jednu metodu, a to metodu aplikované behaviorální analýzy (ABA). Toto nesystémové řešení zvýhodňuje tuto metodu oproti jiným metodám používaným za tímto účelem.

V dosavadní právní úpravě zároveň chybí jasněji definovaná profese zdravotnických pracovníků se speciálně pedagogickým nebo psychologickým vzděláním, kteří by mohli poskytovat zdravotní péči zaměřenou na změnu chování, komunikace či interakce, které jsou negativně ovlivněny neurovývojovou či behaviorální poruchou. Cílem takové péče není nahradit specializovanou diagnostiku či psychoterapii poskytovanou psychiatry, dětskými a dorostovými psychiatry, klinickými psychology či dětskými klinickými psychology, ale komplexně je doplnit.

Na základě četných konzultací a důkladného projednání s řadou vysoce erudovaných odborníků a odbornými společnostmi (mimo jiné Asociace klinických psychologů České republiky, sekce dětské a dorostové psychiatrie Psychiatrické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, Odborná společnost praktických dětských lékařů České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, Ústav speciálněpedagogických studií Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci) zabývajících se předmětnou problematikou, se navrhuje do právního řádu zavést novou nelékařskou zdravotnickou profesi terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch, který bude mít vysokoškolské magisterské vzdělání v oboru psychologie nebo speciální pedagogika a absolvuje další příslušné vzdělání. Tento terapeut bude moci při výkonu svého povolání využívat jak metody ABA, tak i další podpůrné, rehabilitační či léčebné metody založené na evidence based přístupu (tedy metody založené na důkazech). Tyto metody budou obsahem akreditovaného programu celoživotního vzdělávání Speciálně pedagogické a psychosociální intervence u neurovývojových a behaviorálních poruch. Základem tohoto programu, na jehož podobě odborníci z výše uvedených odborných společností pracují, budou teoretické znalosti komplexní škály evidence based programů a technik a osvojení si praktických dovedností v práci s pacientem s neurovývojovou nebo behaviorální poruchou; tento program zajistí i přípravu odborníků potřebných nejen pro rezort Ministerstva zdravotnictví, ale i pro rezorty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí. Pro poskytování zdravotní péče v rezortu Ministerstva zdravotnictví bude vyžadováno rovněž absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu terapeut neurovývojových a behaviorálních poruch v Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví.

Zajištěním vzdělávání odborníků využitelných jak pro rezort Ministerstva zdravotnictví, tak i pro rezorty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí, bude i financování příslušné péče rozděleno mezi tyto tři rezorty. Zároveň se i v rámci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí dostane jedincům s poruchami autistického spektra potřebné pomoci.

Návrh navíc umožňuje, aby se terapeutem neurovývojových a behaviorálních poruch mohl stát i absolvent akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie nebo speciální pedagogika, který absolvuje akreditovaný kvalifikační kurz behaviorální analytik (viz § 21c odst. 1 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních).

Navrhované zdravotnické povolání si klade za cíl zastřešit poskytované terapie pro osoby s neurovývojovými a behaviorálními poruchami jednou profesí, protože navrhovatel nepovažuje za systémové, aby každá terapie měla v zákoně vlastní profesi.

Navrhovaná právní úprava otevírá možnost využít v péči o osoby s neurovývojovými a behaviorálními poruchami (tedy včetně poruch autistického spektra) vedle evidence based programu ABA i další evidence based programy, jako je v České republice rozšířený TEACCH (Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children) program nebo v Evropě zaváděný Early Start Denver Model s udávanou střední účinností, tedy vyšší účinností než má ABA, a další evidence based programy.

Předkládaný návrh zákona předpokládá vytvořit nové nelékařské zdravotnické povolání zdravotnického pracovníka, který prokáže teoretické znalosti komplexní škály evidence based programů a technik a praktické dovednosti v práci s pacientem s neurovývojovou nebo behaviorální poruchou. Tato právní úprava se navrhuje na základě světových trendů se zkušenostmi při kombinování technik v individuálních intervenčních plánech, a často eklektických přístupech v léčbě těchto pacientů. Jedná se o takové přístupy, kdy erudovaný terapeut vybírá z jednotlivých technik to, co je vhodné právě pro jeho klienta a vybrané techniky pak při intervenci kombinuje; viz Doporučené postupy psychiatrické péče Psychiatrické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně <https://postupy-pece.psychiatrie.cz/index.php/specialni-psychiatrie/f8-detska-psychiatrie-ii-autismus/intervence-u-autismu>.

Metody a programy založené na důkazech:

- Lovaasův model aplikované behaviorální analýzy (University of California Young Autism Project, UCLA YAP)
- TEACCH (Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children) – Schoplerův program
- Early Start Denver Model – program Sally Rogers
- LEAP (Learning Experiences an Alternative Program) - Strain model
- Videotrénink pozitivních interakcí (vhodná metoda pro práci v rodině)
- a dalších 30 obsáhlých modelů učebních programů pro PAS

Přehled technik založených na důkazech pro práci s jedinci s neurovývojovými a behaviorálními poruchami (včetně PAS):

- ⑩ Vizualizace (podpora vizualizací)
- ⑩ Techniky AAK
- ⑩ PECS
- ⑩ Modeling
- ⑩ Video modeling
- ⑩ Přerušování a přesměrování reakce
- ⑩ ABC intervence (antecedent-behav.-consequences)
- ⑩ Podpora (prompting)
- ⑩ Zpevňování, posilování odměnou (reinforcement)

- ⑩ Diferenciální zpevnování (DRA-I-O-L)
- ⑩ Nácvik sdílení pozornosti
- ⑩ Trénink funkční komunikace
- ⑩ Naturalistické intervence
- ⑩ Intervence založená na instrukcích vrstevníků
- ⑩ Vyhasínání (extinction)
- ⑩ Posouzení FUNKCE chování
- ⑩ Učení oddělenými pokusy (discrete trial teaching)
- ⑩ Redukce stimulů – modifikace prostředí
- ⑩ Intervence zahrnující rodiče (Tripple P, Incredible Years for Every Child)
- ⑩ Skupinové nácviky sociálních dovedností
- ⑩ Scripting (echolalia + social scripting)
- ⑩ Sociální příběhy
- ⑩ Trénink funkční – klíčové odpovědi
- ⑩ Technicky podporovaná instrukce
- ⑩ Časový odklad (zpomalení)
- ⑩ Analýza úkolů
- ⑩ Sebeobsluha
- ⑩ Cvičení

Literatura:

- Thorová Kateřina, Doporučené postupy psychiatrické péče Psychiatrické společnosti ČLS JEP, Behaviorální a psychoterapeutické intervence u autismu, dostupné zde: <https://postupy-pece.psychiatrie.cz/specialni-psychiatrie/f8-detska-psychiatrie-ii-autismus/intervence-u-autismu> (garant: prof. MUDr. Michal Hrdlička, oponent doc. MUDr. Libuše Stárková), 2018
- Lai et al. Autism. The Lancet 2014; 383 (9920): 896-910. · <https://postupy-pece.psychiatrie.cz/index.php/specialni-psychiatrie/f8-detska-psychiatrie-ii-autismus/intervence-u-autismu> · www.cidd.unc.edu/Registry/Research/Docs/31.pdf
- Paynter et al. Utilisation of evidence-based practices by ASD early intervention service providers. The International Journal of Research and Practice: Autism. The National Autistic Society UK 2017; 21 (2): 166-180.
- Wong et al. Evidence-based practices for children, youth, and young adults with ASD: a comprehensive review. Journal of autism and Developmental Disorders 2015; 45(7):1951-1966

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Na právní úpravu řešenou tímto návrhem se nevztahují žádné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána.

4. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí (ostatní veřejné rozpočty)

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na státní rozpočet, ani na ostatní veřejné rozpočty, neboť je předpoklad, že uchazeči o navrhované vzdělání by si studium hradili z vlastních prostředků.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii

Návrh zákona není v rozporu s právními akty Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie ani s legislativními záměry a návrhy předpisů Evropské unie.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí České republiky a sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na podnikatelské prostředí v České republice, ani žádné sociální dopady.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Vzhledem k obsahu právní úpravy nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

9. Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na rovné postavení mužů a žen, a proto je z tohoto hlediska neutrální.

B. Zvláštní část

K čl. I

Návrh zavádí novou profesi zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti, a to profesi terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch.

Záměrem navrhované právní úpravy je umožnit zajištění uplatnění i jiných metod práce s pacienty s poruchami autistického spektra (PAS) a případně dalšími neurovývojovými a behaviorálními poruchami, než jsou zajištěny v rámci dosavadních odborností nelékařských zdravotnických pracovníků behaviorální analytik, asistent behaviorálního analytika a behaviorální technik.

K čl. II

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení tak, jak předpokládá v běžných případech § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

V Praze dne 14. srpna 2019

Jaroslav Kubera v. r.
předseda Senátu

Platné znění části zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), s vyznačením navrhované změny

§ 5

Odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry

- (1) Odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry se získává absolvováním
- a) nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu všeobecných sester,
 - b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaná všeobecná sestra na vyšších zdravotnických školách,
 - c) studia v oboru diplomovaná všeobecná sestra na vyšší zdravotnické škole v délce nejméně jeden rok, jde-li o zdravotnického pracovníka, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry, zdravotnického záchranáře, porodní asistentky nebo dětské sestry podle § 5a odst. 1 písm. a) nebo b), byl-li přijat do vyššího než prvního ročníku vzdělávání,
 - d) vysokoškolského studia ve studijních programech a studijních oborech psychologie - péče o nemocné, pedagogika - ošetrovatelství, pedagogika - péče o nemocné, péče o nemocné nebo učitelství odborných předmětů pro střední zdravotnické školy, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději v akademickém roce 2003/2004,
 - e) tříletého studia v oboru diplomovaná dětská sestra nebo diplomovaná sestra pro psychiatrii na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,
 - f) studijního oboru všeobecná sestra na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,
 - g) studijního oboru zdravotní sestra, dětská sestra, sestra pro psychiatrii, sestra pro intenzivní péči, ženská sestra nebo porodní asistentka na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997, nebo
 - h) tříletého studia v oboru diplomovaná porodní asistentka na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004.

(2) Za výkon povolání všeobecné sestry se považuje poskytování ošetrovatelské péče. Dále se všeobecná sestra ve spolupráci s lékařem nebo zubním lékařem podílí na preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, paliativní, neodkladné nebo dispenzární péči.

§ 5a

Odborná způsobilost k výkonu povolání dětské sestry

- (1) Odborná způsobilost k výkonu povolání dětské sestry se získává absolvováním
- a) nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu dětských sester,
 - b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaná dětská sestra na vyšší zdravotnické škole,
 - c) studia v oboru diplomovaná dětská sestra na vyšší zdravotnické škole v délce nejméně jeden rok, jde-li o zdravotnického pracovníka, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry, všeobecné sestry, zdravotnického záchranáře nebo porodní asistentky, byl-li přijat do vyššího než prvního ročníku vzdělávání, nebo
 - d) studijního oboru dětská sestra na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.

(2) Za výkon povolání dětské sestry se považuje poskytování ošetrovatelské péče u dětí, včetně novorozenců. Dále se dětská sestra ve spolupráci s lékařem nebo zubním lékařem podílí na preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, paliativní, neodkladné nebo dispenzární péči.

§ 6

Odborná způsobilost k výkonu povolání porodní asistentky

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání porodní asistentky se získává absolvováním

a) nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu porodních asistentek,

b) tříletého studia v oboru diplomovaná porodní asistentka na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,

c) střední zdravotnické školy v oboru ženská sestra nebo porodní asistentka, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.

(2) Za výkon povolání porodní asistentky se považuje poskytování zdravotní péče v porodní asistenci, to je zajištění nezbytného dohledu, poskytování péče a rady ženám během těhotenství, při porodu a šestinedělí, pokud probíhají fyziologicky, vedení fyziologického porodu a poskytování péče o novorozence; součástí této zdravotní péče je také ošetrovatelská péče o ženu na úseku gynekologie. Dále se porodní asistentka ve spolupráci s lékařem podílí na preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, paliativní, neodkladné nebo dispenzární péči.

(3) Praktické vyučování v oboru uvedeném v odstavci 1 písm. a) musí být prováděno v akreditovaném zařízení.

§ 7

Odborná způsobilost k výkonu povolání ergoterapeuta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání ergoterapeuta se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu ergoterapeutů,

b) tříletého studia v oboru diplomovaný ergoterapeut na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005,

c) střední zdravotnické školy v oboru ergoterapeut, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1998/1999, nebo

d) střední zdravotnické školy v oboru rehabilitační pracovník a pomaturitního specializačního studia léčba prací, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004.

(2) Za výkon povolání ergoterapeuta se považuje činnost v rámci preventivní, diagnostické nebo léčebné, rehabilitační a palitativní péče v oboru ergoterapie.

§ 8

Odborná způsobilost k výkonu povolání radiologického asistenta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání radiologického asistenta se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu radiologických asistentů,

b) tříletého studia v oboru diplomovaný radiologický asistent na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005, nebo

c) střední zdravotnické školy v oboru radiologický laborant, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.

(2) Za výkon povolání radiologického asistenta se považuje zejména provádění radiologických zobrazovacích i kvantitativních postupů, léčebné aplikace ionizujícího záření a specifické ošetrovatelské péče poskytované v souvislosti s radiologickými výkony. Radiologický asistent provádí činnosti související s radiační ochranou podle zvláštního právního předpisu⁸⁾ a ve spolupráci s lékařem se podílí na diagnostické a léčebné péči. Činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany může radiologický asistent vykonávat, pokud splňuje požadavky stanovené zvláštním právním předpisem⁸⁾.

§ 9

Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotního laboranta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotního laboranta se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu zdravotních laborantů,

b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný zdravotní laborant na vyšších zdravotnických školách,

c) akreditovaného bakalářského studijního oboru přírodovědného zaměření nebo nejméně tříletého studia v oborech přírodovědného zaměření na vyšších odborných školách a akreditovaného kvalifikačního kurzu laboratorní metody,

d) akreditovaného bakalářského studijního oboru přírodovědného, elektrotechnického nebo matematicko-fyzikálního zaměření a akreditovaného kvalifikačního kurzu laboratorní metody v ochraně a podpoře veřejného zdraví nebo nejméně tříletého studia v oborech přírodovědného nebo elektrotechnického zaměření na vyšších odborných školách a akreditovaného kvalifikačního kurzu laboratorní metody v ochraně a podpoře veřejného zdraví, nebo

e) střední zdravotnické školy v oboru zdravotní laborant, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

(2) Odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotního laboranta má také zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání odborného pracovníka v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků podle § 26.

(3) Za výkon povolání zdravotního laboranta se považuje laboratorní činnost v rámci diagnostické péče a vyšetřování a měření složek životních a pracovních podmínek v rámci ochrany a podpory veřejného zdraví ve spolupráci s lékařem a odborným pracovníkem v laboratorních metodách.

§ 10

Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotně-sociálního pracovníka

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotně-sociálního pracovníka se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského nebo magisterského studijního oboru sociálního zaměření,

b) studia

1. na vyšších odborných školách v oborech nebo programech vzdělání zaměřených na sociální práci a sociální pedagogiku, sociální pedagogiku, sociální a humanitární práci, sociální práci, sociálně právní činnost, charitní a sociální činnost, nebo

2. na vysokých školách v oborech se zaměřením na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, sociální péči, sociální patologii, právo nebo speciální pedagogiku a akreditovaného kvalifikačního kurzu zdravotně-sociální pracovník; podmínka absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu neplatí, jde-li o osobu s odbornou způsobilostí k výkonu povolání všeobecné sestry, dětské sestry, porodní asistentky nebo zdravotnického záchranáře,
c) specializačního studia v oboru zdravotně-sociální péče po získané odborné způsobilosti všeobecné sestry podle § 5.

(2) Za výkon povolání zdravotně-sociálního pracovníka se považuje činnost v rámci preventivní, diagnostické, paliativní a rehabilitační péče v oboru zdravotně sociální péče. Dále se zdravotně-sociální pracovník podílí na ošetrovatelské péči v oblasti uspokojování sociálních potřeb pacienta.

§ 11

Odborná způsobilost k výkonu povolání optometristy

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání optometristy se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu optometristů, nebo

b) akreditovaného bakalářského studijního oboru optometrie, pokud byl zahájen nejpozději ve školním roce 2005/2006.

(2) Za výkon povolání optometristy se považuje činnost v rámci diagnostiky a korekce očních refrakčních vad a poradenství a aplikace kontaktních čoček.

§ 12

Odborná způsobilost k výkonu povolání ortoptisty

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání ortoptisty se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu ortoptistů,

b) studijního oboru pro přípravu všeobecných sester podle § 5 a pomaturitního specializačního studia ortoptika-pleoptika, pokud bylo studium prvního ročníku pomaturitního specializačního studia zahájeno nejpozději ve školním roce 2006/2007, nebo

c) studijního oboru pro přípravu všeobecných sester podle § 5 a dlouhodobé přípravy v ortoptice a pleoptice, pokud bylo studium prvního ročníku pomaturitního specializačního studia zahájeno nejpozději v roce 1994.

(2) Ortoptista, který získal odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. a), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu až po jednom roce výkonu povolání ortoptisty. Do té doby musí vykonávat své povolání pouze pod odborným dohledem ortoptisty způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu nebo lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru oftalmologie.

(3) Za výkon povolání ortoptisty se považuje činnost v rámci preventivní, léčebné a diagnostické péče poskytované ve spolupráci s lékařem pacientům s motorickými nebo senzorickými očními poruchami, a prevence těchto poruch.

§ 13

Odborná způsobilost k výkonu povolání asistenta ochrany a podpory veřejného zdraví

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání asistenta ochrany a podpory veřejného zdraví se získává absolvováním

- a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu asistentů ochrany a podpory veřejného zdraví,
- b) studia oboru diplomovaný asistent hygienické služby na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005,
- c) akreditovaného bakalářského studijního oboru přírodovědného, elektrotechnického nebo matematicko-fyzikálního zaměření a akreditovaného kvalifikačního kurzu ochrana a podpora veřejného zdraví nebo nejméně tříletého studia v oborech přírodovědného nebo elektrotechnického zaměření na vyšších odborných školách a akreditovaného kvalifikačního kurzu ochrana a podpora veřejného zdraví, nebo
- d) střední zdravotnické školy v oboru asistent hygienické služby, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.

(2) Za výkon povolání asistenta ochrany a podpory veřejného zdraví se považuje činnost související s výkonem státního zdravotního dozoru v rámci ochrany a podpory veřejného zdraví podle zvláštních právních předpisů⁹⁾. Za výkon povolání asistenta ochrany a podpory veřejného zdraví se nepovažuje výkon státního zdravotního dozoru⁹⁾. Dále asistent ochrany a podpory veřejného zdraví ve spolupráci s lékařem plní úkoly v oblasti prevence onemocnění a ochrany a podpory veřejného zdraví.

§ 14

Odborná způsobilost k výkonu povolání ortotika-protetika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání ortotika-protetika se získává absolvováním

- a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu ortotiků-protetiků,
- b) střední zdravotnické školy v oboru ortopedicko-protetický technik nebo jiné střední odborné školy ortoticko-protetického zaměření, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005, nebo
- c) rekvalifikačního kurzu akreditovaného podle zvláštního právního předpisu^{9a)} v oboru pro přípravu ortotiků-protetiků, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději do konce roku 2007.

(2) Za výkon povolání ortotika-protetika se považuje činnost v rámci léčebné a rehabilitační péče, při které ve spolupráci s lékařem navrhuje, zhotovuje, upravuje, opravuje a aplikuje individuálně zhotovované ortopedické a protetické pomůcky. Dále ortotik-protetik může ve spolupráci s lékařem upravovat sériově zhotovované ortopedické a protetické pomůcky a aplikovat je.

§ 15

Odborná způsobilost k výkonu povolání nutričního terapeuta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání nutričního terapeuta se získává absolvováním

- a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu nutričních terapeutů,

b) tříletého studia v oboru diplomovaná dietní sestra na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005,

c) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný nutriční terapeut na vyšších zdravotnických školách, nebo

d) střední zdravotnické školy v oboru dietní sestra, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

(2) Za výkon povolání nutričního terapeuta se považuje činnost v rámci preventivní péče na úseku klinická výživa a specifické ošetrovatelské péče zaměřené na uspokojování nutričních potřeb. Dále se nutriční terapeut ve spolupráci s lékařem podílí na léčebné a diagnostické péči v oboru klinická výživa.

§ 16

Odborná způsobilost k výkonu povolání zubního technika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání zubního technika se získává absolvováním

a) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný zubní technik na vyšších zdravotnických školách, nebo

b) střední zdravotnické školy v oboru zubní technik, zubní technik pro sluchově postižené nebo zubní laborant, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

(2) Za výkon povolání zubního technika se považuje činnost v rámci léčebné a preventivní péče, kdy na základě indikace a návrhu zubního lékaře zhotovuje, upravuje a opravuje všechny druhy stomatologických výrobků, včetně stomatologických protéz a ortodontických pomůcek.

§ 17

Odborná způsobilost k výkonu povolání dentální hygienistky

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání dentální hygienistky se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu dentálních hygienistek, nebo

b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaná dentální hygienistka na vyšších zdravotnických školách nebo

c) studijního oboru pro přípravu všeobecných sester podle § 5 a pomaturitního specializačního studia stomatologická péče, pokud bylo studium prvního ročníku pomaturitního specializačního studia zahájeno nejpozději v roce 2004.

(2) Za výkon povolání dentální hygienistky se považuje výchovná činnost v rámci zubní prevence. Dále dentální hygienistka na základě indikace zubního lékaře poskytuje preventivní péči na úseku dentální hygieny a pod odborným dohledem zubního lékaře asistuje při poskytování preventivní, léčebné a diagnostické péče na úseku zubního lékařství.

§ 18

Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického záchranáře

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického záchranáře se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu zdravotnických záchranářů,

b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný zdravotnický záchranář na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2018/2019, nebo

c) střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický záchranář, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1998/1999.

(2) Odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického záchranáře má také zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecná sestra podle § 5 a specializovanou způsobilost v oboru sestra pro intenzivní péči a byl členem výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby nejméně v rozsahu alespoň poloviny týdenní pracovní doby po dobu 5 let v posledních 6 letech.

(3) Za výkon povolání zdravotnického záchranáře se považuje činnost v rámci specifické ošetrovatelské péče při poskytování přednemocniční neodkladné péče, a dále při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu. Dále se zdravotnický záchranář podílí na neodkladné, léčebné a diagnostické péči.

(4) Zdravotnický záchranář může bez odborného dohledu činnosti v rámci specifické ošetrovatelské péče při poskytování přednemocniční neodkladné péče provádět až po 1 roce výkonu povolání při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu; tato podmínka neplatí, pokud odbornou způsobilost podle odstavce 1 získal zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby podle § 35 a toto povolání vykonával v rozsahu alespoň poloviny týdenní pracovní doby nejméně po dobu 5 let v posledních 7 letech předcházejících získání odborné způsobilosti podle odstavce 1.

§ 19

Odborná způsobilost k výkonu povolání farmaceutického asistenta

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání farmaceutického asistenta se získává absolvováním

a) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný farmaceutický asistent na vyšších zdravotnických školách, nebo

b) střední zdravotnické školy v oboru farmaceutický laborant, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

(2) Za výkon povolání farmaceutického asistenta se považují odborné činnosti spojené zejména s přípravou, výdejem, kontrolou a uchováváním léčiv a zdravotnických prostředků.

§ 20

Odborná způsobilost k výkonu povolání biomedicínského technika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání biomedicínského technika se získává absolvováním

a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu biomedicínských techniků, který zabezpečuje odborné předpoklady pro získání způsobilosti k samostatné činnosti na elektrických zařízeních podle zvláštního právního předpisu^{9b)}, nebo

b) akreditovaného bakalářského studijního oboru s elektrotechnickým zaměřením nebo nejméně tříletého studia na vyšších odborných školách v oborech elektrotechnického zaměření a akreditovaného kvalifikačního kurzu biomedicínská technika.

(2) Odbornou způsobilost k výkonu povolání biomedicínského technika má také zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání biomedicínského inženýra podle § 27.

(3) Za výkon povolání biomedicínského technika se považuje činnost v rámci diagnostické a léčebné péče v oboru biomedicínské techniky ve spolupráci s biomedicínským inženýrem nebo lékařem.

§ 21

Odborná způsobilost k výkonu povolání radiologického technika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání radiologického technika se získává absolvováním

- a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu radiologických techniků, nebo
- b) akreditovaného bakalářského studijního oboru matematicko-fyzikálního zaměření a akreditovaného kvalifikačního kurzu radiologická technika.

(2) Odbornou způsobilost k výkonu povolání radiologického technika má také zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání radiologického fyzika podle § 25.

(3) Za výkon povolání radiologického technika se považuje činnost související s radiační ochranou podle zvláštního právního předpisu,⁸⁾ především asistence radiologickému fyzikovi; pokud radiologický technik vykonává určené činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany, musí splňovat zvláštní požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.⁸⁾ Dále se radiologický technik ve spolupráci s lékařem podílí na léčebné a diagnostické péči.

§ 21a

Odborná způsobilost k výkonu povolání adiktologa

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání adiktologa se získává

- a) absolvováním akreditovaného zdravotnického bakalářského studia v oboru pro přípravu adiktologů,
- b) absolvováním nejméně tříletého studia v oborech sociálního, psychologického nebo speciálně pedagogického zaměření na vyšších odborných školách nebo vysokých školách a akreditovaného kvalifikačního kurzu adiktolog, pokud byl zahájen do konce roku 2011, nebo
- c) získáním způsobilosti všeobecné sestry a akreditovaného kvalifikačního kurzu adiktolog, pokud byl zahájen do konce roku 2011.

(2) Za výkon povolání adiktologa se považuje činnost v rámci preventivní, léčebné a rehabilitační péče v oboru adiktologie, to je prevence a léčba závislosti na návykových látkách a dalších závislostí.

§ 21b

Odborná způsobilost k výkonu povolání praktické sestry

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání praktické sestry se získává absolvováním

- a) střední zdravotnické školy v oboru praktická sestra,
- b) střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický asistent, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2018/2019,
- c) akreditovaného kvalifikačního kurzu praktická sestra po získání středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborné způsobilosti k výkonu povolání ošetřovatele podle § 36,

d) akreditovaného kvalifikačního kurzu zdravotnický asistent po získání středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborné způsobilosti k výkonu povolání ošetřovatele podle § 36, pokud akreditovaný kvalifikační kurz byl zahájen do konce roku 2018, nebo

e) 6 semestrů akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu všeobecných sester nebo 3 ročníků na vyšší odborné škole v oboru diplomovaná všeobecná sestra.

(2) Odbornou způsobilost k výkonu povolání praktická sestra má také zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání

a) zdravotnického záchranáře podle § 18, nebo

b) porodní asistentky podle § 6.

(3) Za výkon povolání praktické sestry se považuje poskytování ošetrovatelské péče. Dále se praktická sestra ve spolupráci s lékařem nebo zubním lékařem podílí na preventivní, léčebné, rehabilitační, paliativní, neodkladné, diagnostické a dispenzární péči.

§ 21c

Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního analytika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního analytika se získává absolvováním akreditovaného magisterského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo neučitelství pedagogika a akreditovaného kvalifikačního kurzu behaviorální analytik.

(2) Za výkon povolání behaviorálního analytika se považuje činnost v rámci diagnostické a léčebné péče v oboru behaviorální analýzy.

§ 21d

Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch se získává absolvováním

a) akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie nebo akreditovaného magisterského studijního oboru speciální pedagogika, a akreditovaného programu celoživotního vzdělávání Speciálně pedagogické a psychosociální intervence u neurovývojových a behaviorálních poruch, a akreditovaného kvalifikačního kurzu terapeut neurovývojových a behaviorálních poruch, nebo

b) akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie nebo akreditovaného magisterského studijního oboru speciální pedagogika, a akreditovaného kvalifikačního kurzu behaviorální analytik.

(2) Za výkon povolání terapeuta neurovývojových a behaviorálních poruch se považuje činnost v rámci preventivní, léčebné a rehabilitační péče v oboru terapie neurovývojových a behaviorálních poruch. Tyto činnosti provádí terapeut neurovývojových a behaviorálních poruch na základě indikace dětského a dorostového psychiatra, psychiatra nebo psychologa ve zdravotnictví způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.